

Munkáshiány és munkaerő-gazdálkodás

Előadás a technika hónapja alkalmával

Időszerű és népgazdasági jelentőségű témát vitattak meg tegnap, március 18-án a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége szegedi intézőbizottsága és a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa közös rendezésében. A Csongrád megyei Tanács nagytanács-termben Juhász József, a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsa vezető titkára „A munkaerő-gazdálkodás főbb problémái Csongrád megyében” címmel tartott előadást.

Az állami iparban foglalkoztatottak száma Csongrád megyében az elmúlt három év alatt 17 százalékkal nőtt,

és a termelés 40 százalékkal emelkedett. Ez azt mutatja, hogy a termelés emelkedését elsősorban még mindig a létszámnöveléssel érjük el, s nem a termelékenység fokozásával. Megyénkre nem a munkaerőhiány, hanem inkább a munkaerőfelesleg a jellemző, kivéve néhány szakmát.

A munkaerőhiány azonban tavaly sem befolyásolta döntően a termelés alakulását.

Bizonyos munkaerőhiány mutatkozik az állami gazdaságokban is, főleg a betakarítás idején.

Az üzemek idej tervekben helyesen számoltak ezzel a

helyzettel, és 1964-ben Szegeden 2500, a megyében pedig 1500 fővel növelik az iparban foglalkoztatottak számát. Az új 4000 munkahelyből azonban mintegy 2000 szakmunkás-képesítést igényel.

1960-ban a megye egész iparban dolgozók 39 százaléka volt szakmunkás, s a múlt évben ez a szám tovább csökkent.

A szakmunkásképzés nem eléggé tervszerű, s ezért az iparitanuló-képzést a megye iparának szükségleteihez kell igazítani.

A munkaerő-hiányhoz jelentősen hozzájárul a nagymérvű munkaerő-vándorlás.

Ennek okaként az előadó a bérézési, valamint munkakörülményi különbségeket jelölte meg, de a példákban kiderült, hogy közrejátszik a munkaerő-csábítás, illetve más okok is.

A megyében élő nők 38,2 százaléka, Szegeden pedig 50,3 százaléka dolgozik.

Budapest után Szegeden a legnagyobb a nők foglalkoztatási aránya,

az ipar jellegénél fogva. A tapasztalatok azt mutatják, évente mintegy 8–10 ezer nő keres munkát a megyében, de ezeknek 90 százaléka szakmunkás. Ezért tovább kell fokozni a nők szakmai képzését.

A nagyfokú gépesítés eredményeként jelentős munkaerő-tartalékok jönnek létre a mezőgazdaságban. 1962-ben például a munkára jelentkezők 14 százaléka és 63-ban is körülbelül ugyanennyi a mezőgazdaságból jött.

Végezetül az előadó rámutatott azokra a feladatokra, amelyeket meg kell valósítani az idén a munkaerő-probléma megoldására. Helyesen kell gazdálkodni a meglévő munkaerővel. A legigényesebb munkafolyamatokat tovább kell gépesíteni.

Különböző intézkedéseket kell hozni a munkás-vándorlás megszüntetésére.

A munkaerő-közvetítésnek jobban figyelembe kell vennie a népgazdasági érdekeket. Fel kell tárni és fel kell használni, megfelelően át kell csoportosítani az üzemi munkaerő-tartalékokat.

Tovább kell fokozni az iparitanuló-képzést,

és a megye ipari szükségleteinek megfelelően kell megszervezni az oktatást a szakiskolákban is.

Az alapos, részletes, sok gyakorlati útmutatást adó előadás is bizonyítja, hogy tervszerű munkaerő-gazdálkodással megoldható megyénk és Szeged munkaerő-problémája.

A tanács munkaterve a lakosság szolgálatában

Az élet minden területén, így a tanácsoknál is, az előttünk álló tennivalók megvalósítása, a népgazdasági tervek realizálása érdekében meg kell tervezni a feladatok végrehajtásának módját. A tanácsoknál több, mint 14 éves útra tekint vissza a tervezett munka rendszere. Évtizedeken át negyedéves munkaterveket készítettek tanácsaink, amelyekben meghatározták üléseik napirendjét, azok időpontját. Az évek próbája azonban bebizonyította, hogy az ilyen rövid időszakra szóló tervezés nem hozza meg a kívánt eredményt.

A Szegeden működő tanácsok, azok végrehajtó bizottságai, — hasonlóan az ország más területén működő tanácsokhoz —, felismerték ennek a gyakorlatnak a fogyatékosságát és 1963. év elejétől, vagyis a tanácsok újjáalakításától kezdődően munkaterveiket egész évre határozták meg. E munkaterv tartalmazza a tanács és a vb üléseinek napirendjét, időpontját, a napirendi pontok előkészítésének módszerét, az előkészítésben résztvevő szervek, személyek tevékenységének megtervezését.

Ezáltal a tanács testületi munkája eredményesebbé vált, a lakosság széles rétegei vettek részt egy-egy tárgysorozati pont előkészítésében. Egy-egy előterjesztésben több százra, illetve több ezerre volt tehető azoknak a száma, akik a mindennapi élet problémáit ismerve, véleményüket hallatták már az előterjesztésben is.

Az éves tervezés előnye és jelentősége kitűnik abból is, hogy a tanács tagjaink előre látnak minden olyan feladatot, amely a tanács és annak apparátusa előtt áll. A munkaterv széles körű ismertetésével viszont elérjük, hogy a város területén működő és a tanács alá rendelt szervek terveink ismeretében maguk is egy-egy szervezeti koncepció érvényre jusson.

1963. eredményein és vitáin okulva a m. j. városi tanács és a kerületi tanácsok is éves tervet készítettek, melyben úgy határozták meg a feladatokat, hogy azok megvalósításában pártunk politikájának megfelelően a lakosság széles rétegei részt vegyenek. A városi tanács idén is olyan általános problémákkal kíván foglalkozni, melyek mindennapi életünk meghatározói és amelyeket a lehető legelsőbb esetben előbbre kell lendíteni. Így kerül például a március végi tanácsülés napirendjére Szeged ifjúságának helyzete. Több százra tehető azoknak a fiataloknak a száma, akik az előterjesztésben véleményüket nyilvánítják, akik a tanács testületét véleményükkel olyan határozatok hozatalához tudják segíteni, melyek végrehajtása során a városunkban élő több mint 30 ezer fiatal életét, munkakörülményeit tudjuk szebbé és jobbá tenni. Az is napirendre kerül 1964-ben, hogy a lakosság milyen mértékben, milyen ambícióval vesz részt az állami munká-

ban és ezzel párhuzamosan vizsgáljuk meg, hogy az állami szervek — szorosabb értelemben a tanács szervek — miként foglalkoznak a hivatalokban megjelenő ügyfelekkel, hogyan intézik azok mindennapos ügyes-bajos dolgait. Nagy reményekkel tekintünk e problémákör vizsgálatára azért is, mert a Hazafias Népfront városi bizottsága irányításával már megkezdődött az anyagfeldolgozása és így a városnak szinte minden állampolgára el tudja mondani véleményét.

Még két igen jelentős terület vizsgálata szerepel az idei munkatervben. A megyei jogú városi tanács szeptemberben a város kommunális ellátottságát tűzi napirendre, majd az év végén, decemberben a művelődésügy helyzete kerül megvitatásra. A kommunális ellátottság témakörében vizsgálódásokat folytat a tanács minden állandó bizottsága saját szakterületén, véleményeket tár fel olyan módszerekkel, hogy a lakosság széles rétegeinek véleményét tudhatjuk meg a víz-, a gázellátásról, az úthálózatról, stb.

A művelődésügy helyzetét vizsgálva a tanács idén először tűzi új elv szerint napirendre e feladatkört. A város művelődésügyi intézményeinek tevékenységét olyan szempontból vizsgálja, hogy Szeged Dél-Magyarország kulturális központja, mely kiemelkedően magas színvonalú városaira, községeire, de a szomszédos megyék kulturális életére is, a szabadidő játékok megrendezésével pedig a Magyar Népköztársaság kulturális hírnevét tudja öregbíteni.

Természetesen a tanács nem tud minden kérdést napirendjére tűzni, éppen ezért a vb is olyan kérdéseket tárgyal, amelyek megvizsgálása, azokra a határozat hozatala nélkülözhetetlen. Ezért az év első felében a vb napirendre tűzte Szeged munkaerő-ellátottságának helyzetét, annak várható alakulását 1966-ig és a munkaerő-igény biztosítására teendő intézkedéseket.

E problémákör megvizsgálása feltétlenül szükséges. Ma már nem beszélhetünk arról, hogy ebben az országban munkanélküliség van, inkább olyan súlyos problémáról eshet szó, hogy bizonyos ipari, közlekedési vagy kereskedelmi feladatokat azért nem tudunk eredményesen megoldani, mert munkaerő-hiánnyal küszködünk.

A vb ugyancsak az év első felében tűzte napirendjére a panaszügyek és a közérdekű bejelentések intézésének helyzetét. Szükségessé válik e problémákör vizsgálatára szélesebb fórumon is, mert még mindig találkozunk olyan jelenségekkel tanácsi szerveknél, hogy egy-egy közérdekű bejelentés esetén nem kínálkozik azonnal a megoldás, de nem is keresik; vagy a panaszügyek intézése során csupán a paragrafusok köré csoportosítják a panaszos által felvetett problémákat és nem azt vizsgálják, hogy társadalmi életünk előrehaladása érdekében miként, milyen módon lehetne egy-egy panasz megoldani, vagy egy-egy panasz nyomán milyen intézkedések válnak szükségessé annak érdekében, hogy az ne ismétlődjék.

A vb napirendjére tűzte a rendelőintézet munkájának megtárgyalását is. Szükségessé vált, hogy behatóbb elemzés alá vegyük rendelőintézetünk tevékenységét, hiszen a biztosítottak számával arányosan nem növekedtek azok a technikai és személyi feltételek, amelyek mege-

remtésével a rendelőintézet tevékenységét olyanná tehetnénk, hogy oda a betegek teljes bizalommal forduljanak.

Végrehajtó bizottságunk az év második felében visszatér az elmúlt év egyik tanácsülési határozatára —, amely a munkásosztály helyzetéről szóló párhuzamosított állami feladataiban hozott döntéseket — és megvizsgálja, hogy a tanács határozatainak végrehajtása milyen eredményeket hozott a város ipari üzemében, a munkásosztály életkörülményeinek megjavítása érdekében.

Az 1964-es évtől kezdődően új módszer szerint, előre meghatározott tartalommal irányítja a vb az osztályvezetők tevékenységét. Azokat a feladatokat, amelyek idő hiányában nem kerülhetnek a tanács, illetve a vb ülése elé, az osztályvezetők értekezlete elemzi és ennek nyomán tesz előterjesztést a vb vagy szükség szerint a tanácsülés elé. Ilyen feladatkör a közületi elhelyezés kérdése vagy az Ingatlankezelő Vállalat beszámolója a bérlők panaszainak, kérelmeinek intézéséről stb.

Városunkban igen sok új szerv működik és azok létrehozása elhelyezkedési, munkakörülménybeli problémákat vetett fel. Sajnos, évek gyakorlata során kialakult olyan szemlélet, hogy a városi tanács illetékes osztálya köteles gondoskodni különböző hivatalok, vállalatok, ktsz-ek elhelyezéséről. Ez igen helytelen gyakorlatot vezetett, mert ki ne látná azt, hogy például a kereskedelmi hálózat fejlesztési problémái azért nem enyhíthetők, mert egy évtizeddel ezelőtti üzlethelyiségekben szép számmal vannak raktárak, irodák, lakások és egyéb intézmények. Ez teszi szükségessé, hogy perspektivikus tervet készítsünk a közületek elhelyezéséről és minden szervnek adjuk tudtára, mi az, amit a városi tanácsól várhat, s mi az amit saját erőből, saját működésének biztosítása érdekében magának kell megteremtene. Időszerűvé vált az is, hogy vizsgálat tárgyává tegyük az Ingatlankezelő Vállalat tevékenységei közül az egyik legjelentősebbet: a bérlőkkel, vagyis az állampolgárokkal való kapcsolat módszereit. El kell érniük, hogy bizonyos kérdésekben védelmet nyújtsunk a bérlőknek, de bizonyos kérdésekben védelmet nyújtsunk az Ingatlankezelő Vállalatnak, mint bérbeadónak is.

Négy igen fontos terület tárgyalunk meg az idén a tanács alá nem rendelt szervek vezetőivel. A szakmunkás-utánpótlás helyzetét, a szocialista törvényesség, az állami fejlem, a szocialista tulajdon védelmének kérdéseit üzemünkben, a tanács alá nem tartozó szervek beruházásának koordinációját, végül nagyüzemeink, hivatalaink intézkedéseit a társadalmi tudat átalakítása érdekében.

A tanács munkaterve átfogó intézkedéseket helyez kilátásba a város politikai, gazdasági és kulturális életének előbbrevitele érdekében. Ahhoz azonban, hogy e terv valósággá váljék, nem elegendő annak a 290 tanácsagnak a tevékenysége, akiket az elmúlt évi választások során bíztak meg a választók. A város minden lakója —, aki szívügyének tartja szűkebb hazája fejlődését, aki büszkén dicsekszik a város politikai, gazdasági, kulturális fejlődésével — tudásához, erejéhez mérten vegye ki részét a tervek végrehajtásából.

DR. CSIKÓS FERENC, a városi tanács vb titkára.

Az előirányozottnál jóval több beruházást kap idén a mezőgazdaság

Az idén az állam 10,5 milliárd forintot fordít mezőgazdasági beruházásokra, csaknem 25 százalékkal többet, mint amennyit a második öt éves terv 1964-re eredetileg előirányozott. A beruházási összegnek éppen a fele, 5,25 milliárd forintot kivétel nélkül a termelőszövetkezetek fejlesztését szolgálja.

Mezőgazdasági gépek beszerzésére 3,8 milliárd forint jut,

amivel lényegesen nő a növénytermelést megkönnyítő és termelékenyebbé tevő gépi beruházások aránya.

A termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok tervében az állattenyésztés fejlesztése nagyobb súllyal szerepel, mint akár a korábbi években, akár az eredeti előirányzatban. Az öt éves terv szerint 1964-ben az építkezési beruházásokra 38 százalékat kellett volna állatférőhelyek létesítésére fordítani, de

a ténylegesen erre jutó összeg 47 százalék lesz.

A legnagyobb összeg ebből is a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztését szolgálja: összesen 38 000 tehén és több tízezer borjú, illetve növendékmárha részére építenek istállókat. A szövetkezetekben csaknem 30 000, az állami gazdaságokban 33 000 férőhelynyi sertéshizlalda készül, az utóbbiakban teljesen komplexen, a hozzájuk szükséges fiáztatókkal és süldőszállásokkal együtt.

A szövetkezetekben csaknem félmillió tyúk részére épülnek tojóházak,

az állami gazdaságokban összesen 70 000 tyúk elhelyezésére alkalmas tojóházakat helyeznek az idén üzembe, s megkezdik további 100 000 férőhelynek az építését.

Az idei terv némi javulást hoz majd a járulékos beruházások terén. A termelőszövetkezetek összes építési költségeinek csaknem egyötödét fordítják a régebbi majorkok elmaradt járulékos épületeinek és berendezéseinek pótlására.

Bekötőtű-hálózatuk 180 kilométerrel, villamos távvezetékeik hossza csaknem

Istállók többtízezer szarvasmarha részére

Csaknem kilencezer traktor

Nyolcszázmillió forint öntözésre

Befejezik a vásárhelyi gépjárató építést

900 kilométerrel gyarapodik az idén.

Az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek együttesen 5800 vagonnyi magtárat és 5200 hold természet befogadó dohánypajzát építenek. A gyümölcs- és szőlőtermelés járulékos beruházásaira valamivel több jut ugyan, mint eddig, de a manipuláló- és tárolóhelyiségek építésére fordítható 70 millió forint még mindig kevesebb a szükségesnél.

A termelőszövetkezetek beruházási tervében az idén először szerepel lakásépítés.

A szövetkezetek 106, az állami gazdaságok 100 lakás építést tervezik.

Az idej beruházások eredményeképpen számottevően növekszik majd mezőgazdaságunk gépparkja. A mezőgazdasági üzemek csaknem 9000 traktort, 1200 gabonamérő és 2000 silókombajnt, 2500 permetezőporozót, mintegy 10 000 pótkocsit, valamint

kerekben 30 000 különböző munkagépet kapnak.

A növekvő géppárolomány rendszeres javítása, pótlakatrész-ellátása ugyancsak nagy beruházást igényel. Csak a gépjárató hálózat építkezéseire 74 millió forintot fordítanak, s ebből többek között befejezik Hódmezővásárhelyen, Veszprémben és Szolonon a megyei gépjárató vállalat, Budapestben és Nyíregyházán pedig az alkatrészellátó vállalat bővítését, korszerűsítését.

Mind az egész népgazdaság, mind az egyes üzemek beruházásaiban jelentős tétellel szerepel az öntözéses gazdálkodás fejlesztése. Az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek

800 millió forintot költenek erre, s ebből 121 000 holdnyi új öntözőtelepet építenek és

rendeznek be. Az üzemek öntözésekhez szükséges víz biztosítására, főművek építésére az állam több mint 100 millió forintot fordít. Az idén elkészül a félhalmi öntözőrendszer, a balatonaligai, a kalocsai és a nagyhegyesi esőszerű öntözőfűrt, s tovább épül a kiskunsági és a hódmezővásárhelyi öntözőrendszer.

A mezőgazdasági termelést biztonságosabbá tevő belvízrendezés idei előirányzata mintegy 75 millió forint.

A mezőgazdasági beruházások jelentős tételét veszi igénybe a szakemberképzést szolgáló intézmények fejlesztése. Az idén befejeződik a kaposvári állattenyésztési felsőfokú technikum építése, a keszthelyi, a debreceni és a magyaróvári agrártudományi főiskola bővítése és a soproni erdészeti és faipari egyetem korszerűsítése. Ott helyen a már működő felsőfokú technikumok bővítését, kiegészítését kezdik meg, 18 millió forintos költséggel pedig több szakmunkásképző iskolát és kollégiumot hoznak létre. (MTI)

Kukoricatermesztési ankét

Szatymazon

A szegedi járás homokos területén gazdálkodó tsz-ek és tszcs-ek elnökei, agrónomusai és növénytermesztési brigádvezetői részére kukoricatermesztési ankétot rendeztek tegnap Szatymazon. A tanácsközvet Madarász Antal, a járási tanács mezőgazdasági osztályának főagronómusai nyitotta meg. Hangsúlyozta: az ankét célja, hogy a homokos területen gazdálkodó tsz-ek is berendezkedjenek az önálló takarmányellátásra. Ezt követően dr. Antal József, a Délalföldi Mezőgazda-

sági Kísérleti Intézet helyettes igazgatója tartott előadást „A sikeres kukoricatermesztés homokon” címmel. Ezután Fehér Károly tudományos kutató számolt be a homokon termeszett kukoricák fajtakísérleti eredményéről és a barnacirok termesztésének gazdasági előnyeiről. A délutáni órákban Bódi János, a járási tanács mezőgazdasági osztályának vezetője tartott előadást a soros növényvédelmi munkákról, különös tekintettel a barackmoly elleni védekezésre.